

Europos regionų komiteto nuomonė „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje: veiksmų planas“

(2021/C 300/13)

Pranešėjas	Jan TREI (EE / EPP), Vymcio savivaldybės tarybos narys
Pamatiniai dokumentai	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje: gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“ COM(2020) 784 <i>final</i>

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina Europos Komisijos planą supaprastinti paramos audiovizualiniam ir žiniasklaidos sektoriams teikimą ir pabrėžti vietas ir regionines žiniasklaidos poreikius visoje ES, atsižvelgiant į ekonomikos atgaivinimą ir žaliąją bei skaitmeninę pertvarką;
2. siekia užmegzti dialogą su Komisijos Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD dėl įgyvendinimo priemonių, numatytų kaip praktinis veiksmų plano tęsinys; atsižvelgdamas į tai pabrėžia būtiną fondų ir reglamentų sinergiją Europos, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmeniu;
3. sieks padidinti RK, kaip šios srities politinio veikėjo, matomumą kitų ES institucijų, sektorių ir vietos bei regionų suinteresuotųjų subjektų, taip pat plačiosios visuomenės atžvilgiu, siekdamas išplėsti turimą informaciją ir technines žinias bei nukreipti RK politines rekomendacijas į skirtingus sprendimų priėmimo lygmenis;
4. pabrėžia, kad daugelyje valstybių narių atsakomybė už žiniasklaidos ir kultūros sektorių reglamentavimą ir rėmimą tenka regionams, tačiau kitose valstybėse narėse žiniasklaidos politika priklauso valstybės kompetencijai, o atsakomybė už kultūros politiką tenka vietos, regionų ir valstybės lygmenims;
5. mano, kad visais valdžios lygmenimis koordinuojant paramą žiniasklaidos sektoriui yra būtina glaudi partnerystė su vietos ir regionų valdžios institucijomis;
6. palankiai vertina tai, kad siekiant paremti naujų žiniasklaidos sektorių bus pradėta įgyvendinti „InvestEU“ garantija paremta iniciatyva NEWS, pagal kurią ypatingas dėmesys bus skiriamas vietos ir regionų žiniasklaidai;
7. yra įsitikinęs, kad veiksmų planas turės didelį poveikį vietos ir regionų lygmeniu, nes ekonominis, techninis ir kūrybinis žiniasklaidos pliuralizmo tvarumas priklauso nuo daugybės vietos ir regioninės žiniasklaidos priemonių ir institucijų, dalyvaujančių vertės grandinėje, reguliavimo priežiūros procese ir tarpsektoriniame gamybos, žiniasklaidos ir audiovizualinio sektorių bendradarbiavime;
8. pripažįsta ypatingą regionų ir net vietos inovacijų strategijų ir pažangiosios specializacijos garso ir vaizdo bei žiniasklaidos srityje vertę: jos lemia novatoriškus sprendimus ir papildomą poveikį kitiems pagrindiniams viešosios politikos ir ekonominės veiklos sektoriams (švietimo, įgūdžių ir sveikatos);
9. ragina Europos Komisiją, rengiant konkrečius instrumentus ir priemones pagal veiksmų planą, skatinti ES valstybių narių kompetentingas institucijas kiek įmanoma aiškiau apibrėžti ir koordinuoti finansinę paramą, teikiamą specialiai vietos ir regioninei žiniasklaidai pagal atitinkamas ES programas ir ypač pagal ekonomikos atgaivinimo priemones, ir pats stengiasi padėti skleisti šią informaciją susijusiems regionų ir vietos subjektams;

10. ragina Europos Komisiją, atsižvelgiant į būsimus Europos naujienų žiniasklaidos forumus ir iniciatyvas dėl perspektyvų Europos žiniasklaidos sektoriuje, ypatingą dėmesį skirti tam, kad būtų užtikrintas kuo platesnis vietos ir regionų žiniasklaidos atstovavimas ir dalyvavimas;
11. ypač pabrėžia, kad būtina skatinti mažas ir vidutines audiovizualines ir žiniasklaidos įmones; ragina konsultuotis su jomis ir jas įtraukti toliau plėtojant iniciatyvas, tokias kaip pagal paprogramę MEDIA sukurtas rinkos portalas startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms remti skirtos kūrybinių inovacijų laboratorijos;
12. atkreipia dėmesį į tai, kad bent pereinamuoju laikotarpiu labai svarbūs yra neelektroniniai laikraščiai ir informaciniai biuleteniai, kurių vyresni žmonės nenori iškeisti į elektroninius leidinius, ir į tai, kad leidėjams reikia ir toliau sudaryti ekonominiu požiūriu palankias laikraščių pristatymo sąlygas, ypač kaimo vietovėse;
13. ragina ypatingą dėmesį skirti bendruomenės žiniasklaidai, kaip „trečiajam transliavimo sektoriui“ (paprastai savarankiškai organizuojamai, dalyvaujančiai, ne pelno siekiančiai žiniasklaidai, orientuotai į vietos teritorines bendruomenes ir (arba) interesų grupes). Visi valdžios lygmenys raginami deramai pripažinti bendruomenės žiniasklaidą;
14. apgailestauja, kad neatsižvelgiama į ypatingą mažų šalių (rinkų) padėtį, kurią lemia jų specifinės aplinkybės, ypač susijusios su ES mažųjų kalbomis arba ne Europos kalbomis, kuriomis kalba migrantų grupės;
15. ragina Europos Komisiją skirti ypatingą dėmesį ir teikti specialią paramą tiek viešajai, tiek privačiajai žiniasklaidai ir audiovizualiniam sektoriui, kurie kuria turinį ir kūrinius, dirba ir siūlo savo paslaugas kitomis oficialiosios kalbos statusą turinčiomis kalbomis ir mažųjų kalbomis, kurios vartojamos Europos regionuose, taip prisidedant prie šių kalbų normalizavimo ir pagarbos regionų kultūrai bei užtikrinant jų gyventojų kalbines teises. Tokia parama, kuri turėtų būti teikiama kaip specialus šių žiniasklaidos priemonių finansavimas, yra ypač reikalinga, kad jos galėtų plėtoti savo skaitmeninę transformaciją ir taip užtikrinti savo dalyvavimą ir veikimą skaitmeninėje aplinkoje;
16. palankiai vertina priemones, kuriomis remiamas ir pabrėžiamas svarbus visuomeninių transliuotojų vaidmuo regionų ir vietos lygmeniu;
17. rekomenduoja Europos Komisijai numatyti konkrečias priemones vietos ir regionų žiniasklaidai remti iš 2021–2027 m. laikotarpiui numatytų ES lėšų;

Bendras veiksmų plano vertinimas

18. išpėja, kad nereikėtų nepamiršti, kad svarbu investuoti į skaitmeninį raštingumą, kuris yra būtina naudojimosi skaitmenine žiniasklaida sąlyga;
19. apgailestauja, kad vietos naujienų žiniasklaidai skirtos politikos priemonės įmonėms iki šiol nepakankamai padėjo įgyvendinti pokyčius, žengti nauju keliu ir kurti bei įtvirtinti skaitmeninei pertvarkai skirtus perspektyvius verslo ir pelno modelius;
20. pažymi, kad dešimt veiksmų plane nurodytų priemonių savo turiniu tenkina daugelį šio sektoriaus poreikių ir kartu gali būti naudojamos vietos ir regioninės žiniasklaidos plėtrai skatinti; tačiau pažymi, kad veiksmų plane nėra aiškiai pripažįstama daugelio ES valstybių narių regionų valdžios institucijų kompetencija žiniasklaidos ir audiovizualinėje srityje;
21. ypač rekomenduoja visapusiškai pripažinti tokią kompetenciją ir palengvinti vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą struktūriniame dialoge dėl konkrečių veiksmo plano veiksmų, ypač dėl 1 ir 7 veiksmų;
22. mano, kad gerai parengtas reglamentavimas ir strategija kartu su specialiai pritaikytomis paramos priemonėmis gali sukurti aplinką, kurioje vietos ir regioninė žiniasklaida galėtų sėkmingai atremti iššūkius, susijusius su ekonomikos atsigavimu, verslo žalinimu ir skaitmeninimu;

23. atkreipia dėmesį į tai, kad šis sektorius ne tik turėtų galėti finansuoti turinio gamybą ir platinimą, bet ir ES politikoje turėtų būti pripažinta, kad audiovizualinis ir žiniasklaidos sektoriai negali būti reguliuojami taip pat, kaip kiti sektoriai; pabrėžia, kad reikalinga ES politika, kuri leistų Europos žiniasklaidos pramonei ir toliau kurti konkurencingą turinį sąžiningoje skaitmeninėje aplinkoje;

24. ragina užtikrinti tvarų veikslių plano poveikį ir išsamią ES žiniasklaidos sektoriaus politiką, pagal kurią reglamentavimo, konkurencijos ir mokesčių politika būtų derinama su ES fondais ir programomis, siekiant skatinti inovacijas ir sudaryti vienodas sąlygas Europos žiniasklaidai, kartu apsaugant pamatines Europos vertybes – pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Visapusiškas šių vertybių puoselėjimas turėtų būti būtina prielaida ES lėšų sąlyga Europos žiniasklaidai;

25. mano, kad svarbu užtikrinti tvirtą pliuralistinę, ekonomiškai perspektyvią, inovacinę, nepriklausomą, patikimą ir visai visuomenei prieinamą Europos žiniasklaidos aplinką. Tai labai svarbu Europos Sąjungai ir jos demokratinėms valstybėms, taip pat piliečiams, vartotojams ir įmonėms. Be to, tai yra socialinės sanglaudos klausimas;

26. pabrėžia, kad vietos ir regioninė žiniasklaida dažnai yra nepalankioje padėtyje, palyginti su tarptautinėmis interneto platformomis. RK yra įsitikinęs, kad siekiant išspręsti kai kurias problemas (įskaitant informacijos asimetriją ir prieigą prie duomenų), reikalingas išsamesnis ES reglamentavimas, nes vertikali interneto platformų integracija ir jų stebėsenos funkcija labai trukdo veiksmingai prieigai prie paslaugų ir turinio bei jų pasirinkimui. Todėl RK mano, kad būsimose ES direktyvose būtina nustatyti mechanizmus, kad platformos į savo pasiūlą įtrauktų vietos ir regionų žiniasklaidą, kurią pripažįsta valstybės ar regionų valdžios institucijos. Pirmenybė savo paslaugoms (pirmenybės sau teikimas) kelia rimtą grėsmę pliuralizmui ir sąžiningai konkurencijai;

27. pabrėžia, kad žiniasklaidos laisvė, pliuralizmas ir nepriklausomumas, taip pat žurnalistų saugumas yra esminiai teisės į saviraiškos laisvę ir teisės į informaciją elementai ir yra labai svarbūs demokratiniam ES ir jos valstybių narių veikimui, todėl palankiai vertina nepriklausomų sergėtojų, pavyzdžiui, Europos žiniasklaidos ir spaudos laisvės centro Leipcige, darbą;

Ekonominiai aspektai

28. primena, kad nepriklausoma vietos ir regioninė žiniasklaida, nepriklausomai nuo jos verslo modelio, rinkoje susiduria su nuolatinėmis finansinėmis problemomis, ir kad dėl COVID-19 pandemijos jų padėtis blogėja;

29. susirūpinęs pažymi, kad dėl susiskaidžiusios ES audiovizualinės rinkos ir toliau bus sunku pasinaudoti technologijų ir dydžio teikiamais rinkos pranašumais;

30. džiaugiasi, kad kai kurios ES valstybės narės neseniai nusprendė skirti dideles sumas vietos ir regionų žurnalistikai remti;

31. pakartoja, kad audiovizualinis ir žiniasklaidos sektoriai yra strategiškai svarbūs Europos ekonomikai ir jos atsigavimui po krizės; palankiai vertina Europos Komisijos ketinimą plėtoti šią sritį iš pramonės politikos perspektyvos, remiantis dialogu inovacijų klausimais su pramonės atstovais ir pasitelkiant specialią investicijų į nuosavą kapitalą platformą;

32. pažymi, kad taip pat naudinga išmatuoti ir įvertinti žiniasklaidos ir audiovizualinio sektoriaus skatinimo teritorinį poveikį (įskaitant kaimo plėtros potencialą), ypač atsižvelgiant į šių priemonių poveikį darbo vietų kūrimui žiniasklaidos centruose. Tai galėtų taip pat turėti poveikio kaimo plėtrai, jei kartu būtų siūlomos tikslingesnės galimybės, kurias numatyta sukurti pagal ekonomikos atgaivinimo planus;

33. pabrėžia ypatingą kino kaip lengvai prieinamo, o kaimo vietovėse dažnai ir vienintelio kultūrinio pasiūlymo, svarbą, atkreipia dėmesį į ekstremalios ne vieną mėnesį trukusio kino teatrų uždarymo dėl COVID-19 pandemijos pasekmes kino teatrams ir mano, kad norint išsaugoti Europos kino pasaulį, būtina nustatyti pakankamos trukmės išskirtinių teisių rodyti filmus kino teatre laikotarpį prieš pradėdant juos rodyti per tarptautines užsakomojo vaizdo turinio platformas;

34. ragina skatinti bendradarbiavimą ir tinklų kūrimą Europos lygmeniu tarp vietos ir regioninių audiovizualinio sektoriaus ir žiniasklaidos veikėjų, taip pat tarp viešojo administravimo institucijų, siekiant vykdyti bendrus projektus, plėtoti sinergiją ir keistis geriausia patirtimi;

35. palankiai vertina naujausias ES politikos iniciatyvas, kuriomis siekiama sumažinti atotrūkį tarp technologinėms naujovėms skirtų išteklių ir audiovizualinio bei žiniasklaidos sektorių kultūros ir kūrybos aspektų;

36. ypač palankiai vertina tai, kad Europos Komisija pasiūlė daugiau investuoti į žiniasklaidos aplinkos rėmimą ir skirti 61 mln. EUR iš 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ kokybiškai žurnalistikai, žiniasklaidos laisvei, gebėjimui naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir žiniasklaidos pliuralizmui;

37. be to, palankiai vertina naują interaktyvią veiksmų plano priemonę, skirtą informuoti žiniasklaidos įmones apie įvairias paramos priemones; rekomenduoja vietos ir regionų valdžios institucijoms viešinti paramos priemones, specialiai skirtas vietos ir regioninei žiniasklaidai;

38. atkreipia dėmesį į audiovizualinių medijų gamybos specialistų pritraukimo svarbą ir jau egzistuojantį specialistų trūkumą, visų pirma kinematografijos srityje; todėl ragina numatyti finansavimo galimybes pagal programos „Kūrybiška Europa“ paprogramę MEDIA;

39. atsižvelgdamas į naują festivalių finansavimo tvarką pagal 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ paprogramę MEDIA, pasisako už tai, kad festivalius ir ateityje būtų galima nuolat remti individualiai, o ne tik europiniuose tinkluose, taip išsaugant jų individualumą ir kokybę;

40. rekomenduoja, įgyvendinant veiksmų plano 1 veiksmą, laikytis tvirtos vietos požiūrio ir siekti glaudžios partnerystės su vietos ir regionų valdžios institucijomis; atsižvelgdamas į tai, siūlo informuoti Europos Komisiją apie geros praktikos pavyzdžius, siekiant susieti tokias priemones ir įtraukti jas į ES valstybių narių ekonomikos atgaivinimo planus ir veiksmų planus;

Vietos ir regioninė žiniasklaida

41. pabrėžia, kad vietos naujienų žiniasklaida atlieka svarbų vaidmenį viešajame gyvenime ir politinėse diskusijose, nes skatina politines žinias ir dalyvavimą. Nepriklausoma vietos naujienų žiniasklaida yra demokratijos ramstis visuomenėje;

42. pritaria nuomonei, kad žiniasklaidos įvairovės ir nepriklausomumo apsauga turi būti labai svarbus politikos tikslas, kuris taip pat turi būti pabrėžiamas šiame veiksmų plane;

43. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos žiniasklaidos vaidmuo, be kita ko, yra kokybiškai, nešališkai ir kritiškai informuoti visuomenę apie valdančiuosius ir viešuosius reikalus, kad ji galėtų susidaryti nuomonę šiuo klausimu. Vietos žiniasklaida atstovauja savo regionui ir padeda žmonėms suprasti, kad jie yra bendruomenės dalis, kad juos visus sieja bendras vietos naujienų kanalas, o ne tik geografinis artumas;

44. apgailestauja dėl to, kad retai apgyvendintose vietovėse, kitaip nei tankiai apgyvendintose miesto vietovėse, kurios turi savo tradicines vietos žiniasklaidos priemones ir skaitmenines platformas, dažnai nėra nei tradicinės, nei skaitmeninės vietos žiniasklaidos. Todėl kai kurios vietovės šiuo metu turi nedaug žiniasklaidos priemonių arba jų visai neturi;

45. pakartoja, kad visoje Europoje vietos ir regionų lygmens naujienos ir kultūros programos yra regioninių viešosios žiniasklaidos organizacijų dėmesio centre. Regioninė visuomeninė žiniasklaida prisideda prie žiniasklaidos pliuralizmo regionuose. Ji taip pat dalyvauja įtraukiant visuomenę į vietos ir regionų valdžios institucijų bei kultūros ir socialinių organizacijų veiklą;

46. yra tvirtai įsitikinęs, kad regioninė visuomeninė žiniasklaida turi būti prieinama žiūrovams visais transliavimo kanalais (radiju, televizija ir internetu, taip pat per platformas, siūlančias radijo ir televizijos paslaugas tokiose vietovėse), kad ji netaptų beprasme ir toliau galėtų atlikti savo pagrindinę funkciją. Atsižvelgiant į konkrečias nacionalines aplinkybes, taip pat svarbu užtikrinti regioninių žiniasklaidos priemonių transliavimą visais įmanomais platinimo kanalais, įskaitant kabelinę, antžeminę skaitmeninę televiziją, televiziją per palydovą ir internetą;

47. siūlo vietos ir regionų lygmeniu sustiprinti tam tikrus veiksmų plane numatytus veiksmus, ypač 1 veiksmą, su sąlyga, kad bus numatytos investicijos į vietos subjektų gebėjimų stiprinimą;

Inovacijos ir technologijos

48. pakartoja, kad skaitmeninimas gali padėti pritraukti naują auditoriją, išnaudoti netradicinį turinį, teikti naujas paslaugas vietos ir regioninei žiniasklaidai ir skatinti tarpregioninį kultūrinį bendradarbiavimą; yra įsitikinęs, kad tik tarpsektorinis skaitmeninimas iš esmės atveria naują potencialą perversminiams verslo modeliams, novatoriškoms skaitmeninėms paslaugoms ir produktams, tačiau yra susirūpinęs, kad šių pokyčių kaina gali būti per didelė vietos ir regionų valdžios institucijoms;

49. primena, kad reikia mažinti skaitmeninį atotrūkį tarp miestų ir kaimo vietovių, nes tai yra būtinoji sąlyga, kad kaimo vietovės galėtų naudotis skaitmeninėmis ryšio priemonėmis ir kad jų gyventojai galėtų gauti visą turimą informaciją;

50. pažymi, kad žiniasklaidos sektorius yra svarbiausia grandis vykdamas šią dieną tarpvalstybinę duomenų, dirbtinio intelekto ir blokų grandinės revoliuciją; siūlo užtikrinti, kad žiniasklaida galėtų atlikti pagrindinį vaidmenį išbandant ir įgyvendinant Komisijos aukšto lygio ekspertų grupės dirbtinio intelekto klausimais parengtas etikos gaires ir pritaikant jas žiniasklaidos sektoriui;

51. pripažįsta, kad Europos kultūra ir kinas yra neatsiejama Europos tapatybės dalis. Gerai veikianti ir pliuralistinė žiniasklaidos aplinka visoje ES yra labai svarbi puoselėjant ir propaguojant Europos vertybes ir europinę gyvenimą. Visos žiniasklaidos priemonės priklauso nuo to, ar įgyvendinant ES ekonomikos atgaivinimo planus pavyks pasiekti prioritetų pusiausvyrą. Pavyzdžiui, užtikrinti glaudesnę ES audiovizualinės bei žiniasklaidos politikos ir mokslinių tyrimų bei inovacijų ryšį;

52. pabrėžia, kad audiovizualinė pramonė gali atlikti vaidmenį skatinant regioninį ir vietos turizmą, ypač kaimo vietovėse, kūrybiškai išaukštindama ir reklamuodama jų lankytinas vietas ir propagodama tvarų turizmą ir ekonominių vystymąsi;

53. palankiai vertina tai, kad, kalbant apie duomenų infrastruktūrą, pagrindinis veiksmų plano veiksmas užtikrins sinergiją su programa „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programa. Taip siekiama skatinti inovacijas ir kūrybiškumą ir padaryti visų rūšių žiniasklaidą prieinamą be diskriminacijos – tiek viešuosius, tiek ir komercinius, tiek didelius, tiek ir mažus kanalus; pabrėžia, kad ši sinergija taip pat turėtų būti prieinama vietos ir regioninėms žiniasklaidos priemonėms, nepaisant nuosavybės ir administracinės struktūros. Šiuo požiūriu kuriant Europos informacinę ir audiovizualinę turinį turėtų būti sistemingai reikalaujama investuoti į tokias technologijas kaip daugiakalbis subtitravimas, dubliavimas gestų kalba arba garso aprašymas;

54. mano, kad vienas iš ES programos „Horizontas Europa“ vaidmenų yra remti atvirojo kodo infrastruktūros žiniasklaidos komponentus: tai būtina sėkmingų inovacijų sąlyga ne tik technologijų, bet ir naujų verslo modelių bei jų taikymo visų rūšių žiniasklaidoje atžvilgiu;

55. mano, kad visose atitinkamose ES finansavimo programose („Kūrybiška Europa“, „Erasmus +“, „Horizontas 2020“ ir kt.) turėtų būti teikiama derama svarba skaitmeninių įgūdžių ugdymo poreikiams audiovizualiniame ir žiniasklaidos sektoriuose vietos ir regionų lygmeniu. Skaitmeniniai įgūdžiai turėtų apimti daugiau nei tik pagrindinius e. įgūdžius, taip pat – medijų ir informacinį raštingumą;

56. ragina vietos ir regionų lygmeniu teikti tikslinę paramą, kad kartu su Europos technologijų centrais būtų įsteigti Europos žiniasklaidos technologijų centrai, kuriuose daugiausia dėmesio būtų skiriama žiniasklaidos atstovų mokymui, apimančiam, be kita ko, galimybę gauti finansavimą, įskaitant ekonomikos gaivinimui skirtą finansavimą, ir žiniasklaidos nepriklausomumą; Tai sudarys sąlygas įgyvendinti bandomąsias iniciatyvas ir skleisti novatoriškus europinius sprendimus;

Žiniasklaidos nepriklausomumas, patikimumas ir svaresnis piliečių balsas

57. mano, kad kilus tokiai sveikatos krizei, kaip COVID-19 pandemija, prieiga prie patikimos informacijos yra labai svarbi; pažymi, kad tiek visuomeninės, tiek ir privačios žiniasklaidos priemonės savo kokybės ir kiekybės požiūriu plataus spektro pasiūlymais pandemijos sąlygomis vietos, regionų ir šalies lygmeniu informuoja, fiksuoja įvykius, siūlo pramogas ir

teikia švietimo bei kultūrinius pasiūlymus, taip svariai prisidedamos atremiant krizės iššūkius; atkreipia dėmesį į šias pagrindines susirūpinimą keliančias sritis: prieiga prie valdžios institucijų teikiamos informacijos, prieiga prie interneto, nepriklausomos žiniasklaidos apsauga ir skatinimas, dezinformacija visuomenės sveikatos srityje ir visuomenės sveikatos stebėseną;

58. pakartoja, kad, atsižvelgiant į dezinformacijos grėsmę, visais teritoriniais lygmenimis turi būti vykdomi veiksmai, kuriais remiamas naujienų tikrintojų darbas ir gyventojų gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis;

59. primena Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, kurioje, be kita ko, aiškiai raginama užtikrinti žiniasklaidos laisvę, žiniasklaidos įvairovę ir laikytis pagrindinių teisių; pabrėžia, kad finansinis spaudimas, kenkiantis profesionalios žurnalistikos teisei egzistuoti internete, kelia rimtą grėsmę žiniasklaidos laisvei; tikisi, kad Europos Komisija, atsižvelgdama į valstybių narių reguliavimo kompetenciją užtikrinant žiniasklaidos pliuralizmą, Skaitmeninių paslaugų aktą ir Skaitmeninių rinkų aktą naudos, kad pašalintų rinkos trūkumus ir pagerintų nesubalansuotus technologijų milžinių ir naujienų kompanijų santykius;

60. pabrėžia, kad žiniasklaidos patikimumas itin priklauso nuo jos nepriklausomumo ir saviraiškos laisvės. Tai skiriasi nuo situacijų, kai vyriausybinių ar nevyriausybinių įstaigų gali pati nuspręsti, kuris turinys yra patikimas, kaip kontroliuojama prieiga prie platformų ir kurio turinio reikėtų atsisakyti;

61. atsižvelgdamas į atitinkamus veiksmų plano veiksmus, ypač piliečių dalyvavimą ir naudą piliečiams, pabrėžia, kad tai yra pagrindiniai kriterijai, pagal kuriuos remiami projektai, taip pat stiprinamas visuomenės, ypač jaunimo, gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis;

62. mano, kad būtina skatinti gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir informacinį raštingumą siekiant kovoti su dezinformacija ir padėti piliečiams gebėti naršyti skaitmeninės žiniasklaidos aplinkoje, taip pat skatinti kokybišką žiniasklaidos ekosistemą ir etišką savireguliaciją siekiant kovoti su dezinformacija ir melagingomis naujienomis;

63. palankiai vertina tai, kad veiksmų plane daugiausia dėmesio skiriama piliečiams, ypač kalbant apie teisę naudotis pliuralistine, įvairiapuse ir nepriklausoma žiniasklaidos aplinka, įskaitant regionų ir vietos lygmenį;

64. pabrėžia, kad žiniasklaidos nepriklausomumo sumetimais bet kokia finansinė parama žiniasklaidai gali būti tik laikinas sprendimas ir ji turi būti tikrai visuotinė. Siekiant išsaugoti laisvą, rinkos finansuojamą žurnalistiką, atrankinės subsidijos turėtų būti ribojamos. Tačiau, jei imamasi išskirtinių priemonių, būtina atidžiai vengti rinkos iškraipymų ir apsaugoti žiniasklaidos nepriklausomumą;

65. mano, kad Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupė (ERGA) turėtų skatinti keitimąsi patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais didinant informuotumą apie žiniasklaidą, ypač nepriklausomų nacionalinių reguliavimo institucijų paramos, mokslinių tyrimų, informuotumo didinimo, bendradarbiavimo ir vertinimo veiklos srityse, taip pat nacionalinių reguliuotojų, žiniasklaidos paslaugų teikėjų ir švietimo įstaigų bendradarbiavimo formas;

Reguliavimo kontekstas

66. ragina konkrečiai apibrėžti Europos Komisijos įsipareigojimą sukurti gerai veikiančią Europos žiniasklaidos rinką; mano, kad sėkmingas šios problemos sprendimas gali neapsiriboti duomenų apsaugos įstatymais, nes apima ir aktyvų nacionalinių ir Europos konkurencijos politikos priemonių naudojimą, pavyzdžiui, siekiant išvengti, kad svarbi infrastruktūra naujiems rinkos dalyviams Europoje būtų prieinama tik iš dalies;

67. pakartoja, kad ES audiovizualinė politika turėtų būti grindžiama holistine tolesnės veiklos erdvės vizija visose su žiniasklaida susijusiose srityse, pavyzdžiui, konkurencijos, autorių teisių, duomenų ir kt. srityse. Formuojant ES politiką reikia labiau atsižvelgti į audiovizualinį ir žiniasklaidos sektorius; ragina parengti išsamesnę ilgalaikę audiovizualinio sektoriaus ir visos žiniasklaidos pramonės viziją Europoje;

68. pabrėžia, kad atsižvelgiant į Europos bendrajai skaitmeninei rinkai taikytiną duomenų politiką, būtinas specialus reguliavimo metodas, kad būtų galima išnaudoti besiplečiantį galingų tarptautinių užsakomosioms vaizdo programoms skirtų interneto platformų verslų visų europiečių naudai;

69. ragina parengti išsamesnę ES politiką, kuria būtų de facto sukurtos vienodos sąlygos visiems audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams. Tai apima dalijimosi duomenimis, konkurencijos stebėsenos ir mokesčių lengvatų taisykles. Smulkesniems šio sektoriaus rinkos dalyviams turi būti galima numatyti išimtis siekiant padidinti turinio ir vietos gamybos įvairovę;

70. mano, kad glaudesnis politinis Skaitmeninių paslaugų akto, demokratijos veiksmų plano ir žiniasklaidos veiksmų plano koordinavimas ES lygmeniu bus naudingas: visų jų tikslas turėtų būti tas pats, t. y. technologiškai pažangi, etiška ir finansiškai pagrįsta ekosistema, kuri būtų konkurencinga tarptautiniu mastu;

71. pritaria Europos Komisijai, kad geresnė prieiga prie audiovizualinio turinio ir jo platinimas bus naudingi augančiai tarpvalstybinei paklausai (įskaitant pasienio regionus) ir kalbinėms mažumoms, todėl ją reikia remti ES lygmens priemonėmis. Reikėtų toliau riboti ir mažinti geografinį blokavimą, kad sektorius galėtų laisviau vystytis visoje ES;

Valdymas

72. mano, kad, ypač atsižvelgiant į veiksmų plano 1 veiksmą, tvirtas vieta grindžiamas požiūris ir glaudi partnerystė su vietos ir regionų valdžios institucijomis yra veiksminga priemonė jų tikslams pasiekti;

73. yra pasirengęs kartu su Europos Komisija toliau tobulinti šį veiksmų planą, siekiant parengti įgyvendinimo priemones, kuriomis vietos ir regionų žiniasklaidai visoje ES būtų suteikta kuo daugiau galimybių.

Briuselis, 2021 m. gegužės 7 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS
